

Білоус В. С. Бібліотека закладу вищої освіти: виклики сьогодення. Збірник наукових праць професорсько-викладацького складу ДонНУ імені Василя Стуса. Вінниця, 2019. С. 197-203.

УДК [027.7:37]:001.895

Білоус В.С.,
директор бібліотеки Вінницького
державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Бібліотека закладу вищої освіти: виклики сьогодення

У статті показано роль та місце бібліотеки закладу вищої освіти у виконанні важливих завдань сьогодення. Піднято актуальність розвитку інформаційно-бібліотечного сервісу на допомогу науково-дослідній роботі університету, підвищенню рейтингу вченого та навчального закладу. Акцентовано увагу на досвіді роботи бібліотеки Вінницького педуніверситету щодо використання метричних методів вимірювання.

Ключові слова: інформаційно-бібліотечний сервіс, електронні ресурси, інституційний репозитарій, наукометричні методи, бібліометричні методи, рейтинг університету, бібліотека Вінницького педуніверситету.

Bilous V.S.,
Library Director Vinnytsia State
M. Kotsiubynskyi Pedagogical University

Library of Higher Education: Challenges of the Present

The article shows the role and place of the library of the institution of higher education in fulfilling the important tasks of the present. The relevance of the development of information and library services for research and development, raising the University's ranking has been raised. The focus is on the experience of the library of Vinnytsia Pedagogical University on the use of metric methods of measurement.

Keywords: information and library service, electronic resources, institutional repository, scientometric methods, bibliometric methods, university rating, library of Vinnytsia Pedagogical University.

Актуальність дослідження. Освітні стандарти нового покоління, реформування вищої школи, розвиток інформаційно-комунікативних технологій, інтеграція національних систем науки і освіти у світовий інформаційний простір передбачають модернізацію бібліотечного сервісу, зумовлюють істотне переосмислення традиційних уявлень про місце і роль бібліотеки, необхідність зміщення акцентів у функціонуванні книгозбірні, призводять до суттєвих змін та активізації її діяльності. Бібліотеки мають потужний потенціал для консолідації суспільства, спрямування його на дотримання європейських цінностей, інтеграцію України в європейську спільноту, виступають гарантами доступу до інформації, знань, культурного надбання.

Особливості сучасного етапу бібліотечно-інформаційної сфери відображено у Стратегії розвитку бібліотечної справи України до 2025 р. «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» (2016) [7]. Запорукою успішності пропонуваніх змін є забезпечення наукового супроводу бібліотечно-інформаційної діяльності для якісних трансформацій і сталого розвитку галузі та створення системи ефективної внутрішньої й зовнішньої комунікації, просування спільних цінностей і досягнення стратегічних результатів [3, с. 18].

Відповідно багато в чому від бібліотек залежить якість та зміст навчання, наукових досліджень і здобутків закладу вищої освіти. Бібліотека закладу вищої освіти (ЗВО) одночасно продовжує збір, накопичення традиційних бібліотечних ресурсів і задовольняє інформаційні потреби читачів, максимально засвоює новітні інформаційні ресурси та прагне якнайкраще, якнайповніше, якнайшвидше відповідати на запити «цифрового» покоління. Актуальним є питання впровадження нового спектра послуг, спрямованих на підтримку фахової комунікації, моніторинг, аналіз та інтеграцію

результатів досліджень до світового наукового простору, формування позитивного іміджу установи у країні та світі [6, с. 15].

На часі важливе значення займає активне використання наукометричних та бібліометричних досліджень для підвищення ефективності діяльності як університету так і власне бібліотеки.

Висока якість наукових публікацій, актуальність тематики, ефективність висвітлення результатів наукових пошуків, рейтинг видання, в якому вони надруковані та відображення їх у міжнародних наукометричних БД, підвищення рейтингу закладу вищої освіти – вимога сьогодення. Особливої актуальності в академічному середовищі набуває проблема звітності за результатами наукових досліджень, які мають бути публічними і доступними [9, с. 26].

Аналіз досліджень. Визначення місії та стратегії бібліотеки, її ролі та місця в структурі сучасних інформаційних комунікацій, створення інноваційних бібліотечних сервісів знаходиться у полі зору вчених та практиків бібліотечної справи. Окремі аспекти з даної проблематики досліджували Бондаренко Т., Бруй О., Колесникова Т., Костенко Л., Матвеева О., Назаровець С., Ярошенко Т. та інші. Діяльність бібліотеки закладу вищої освіти розглядається на наукових конференціях, семінарах, висвітлюється на сторінках фахових видань.

Останніми роками актуальності набули питання впровадження та використання метричних методів у бібліотеці. Методологію та інструментарій наукометрії та бібліометрії вивчають і відображають на сторінках фахових наукових видань Асеев Г., Борисова Т., Головаха С., Жабін О., Копанєва В., Костенко Л., Кузнєцов О., Кухарук Є., Назаровець М., Симоненко Т. та інші.

Мета статті – показати важливу роль та місце бібліотеки закладу вищої освіти в реалізації основних завдань, які здійснюються шляхом активізації інформаційно-бібліотечних сервісів з використанням сучасних інноваційних технологій та метричних методів вимірювання. Особливу увагу акцентовано на наукову новизну діяльності бібліотеки у процесах збільшення представництва української науки в глобальному просторі наукових комунікацій.

Виклад основного матеріалу. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського визначається своїми науковими здобутками та потужним науково-педагогічним потенціалом. Ефективно працюють наукові школи, які започатковані корифеями національної науки, щорічно захищаються докторські і кандидатські дисертації, публікуються монографії та наукові статті, зареєстровані і виходять фахові збірники наукових праць. Щорічно на базі університету проводяться міжнародні семінари, науково-практичні конференції, форуми, круглі столи [2, с. 61].

Університетська бібліотека спрямовує свою роботу на якісне та оперативне інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу та науково-дослідної діяльності університету, організацію, використання та зберігання інформаційних ресурсів, забезпечення вільного доступу до власних ресурсів та послуг, ресурсів мережі Інтернет, формування сучасного інформаційно-бібліотечного середовища з високим рівнем комфортності для користувачів. Вимоги, що висуваються сучасним суспільством до бібліотек, як до інформаційних центрів, визначають вектори розвитку освітянської бібліотеки, які позначаються постійним пошуком та засвоєнням нових напрямів, вибором нових форм і методів. Науковий вектор діяльності бібліотеки спрямований на подальше формування електронної бібліотеки, популяризацію ідей відкритого доступу, побудову загальнодоступних архівів наукової інформації, підвищення вебметричного рейтингу університету, що впливає на якість надання освітніх послуг відповідно до міжнародних стандартів та передбачає впровадження інноваційних технологій у інформаційне забезпечення наукової діяльності університету.

У рамках діючого проекту «Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського – модель сучасної бібліотеки закладу вищої освіти», спрямованого на створення бібліотеки, яка відповідає вимогам

сучасності, діють окремі інноваційні міні-проекти, що передбачають впровадження інновацій та відображають діяльність бібліотеки на новому етапі соціальних комунікацій як науково-інформаційного центру, території успіху. Впровадження проектів відбувається за умов суцільного адаптування бібліотеки до реалій сучасного цифрового ландшафту, магістральним напрямом якого виступає інформатизація бібліотечної діяльності, використання інформаційно-комунікаційних технологій, інтеграція університетської науки у всесвітній простір, впровадження наукометричних та бібліометричних методів вимірювання.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 р. № 177 «Про припинення використання ББК та впровадження УДК» розпочали перехід на міжнародну Універсальну десяткову класифікацію, що гарантує українським авторам та їхнім творам можливість віднайти та зайняти свою нішу в глобальному електронному інформаційному середовищі, бути прочитаним, мати індекс цитувань, обмінюватись науковими знаннями в рамках глобального проекту «Відкрита наука».

З метою задоволення інформаційних потреб наукових працівників університету, забезпечення оперативного доступу до бібліотечно-інформаційних ресурсів бібліотека вивчає і досліджує процеси створення ресурсів, розвиток та використання мережевих технологій, забезпечує доступ до власних та світових продуктів, здійснює пошук ефективних методів обслуговування користувачів, також впроваджує різноманітні методи вимірювання для оцінки ефективності та якості роботи. Бібліотечний сервіс, який перебуває у постійному інноваційному розвитку і вдосконаленні, сприяє збільшенню представництва вчених університету в глобальному просторі наукових комунікацій.

Вагомою складовою бібліотеки є інформаційно-бібліотечний ресурс, який становить понад 500 тис. одиниць зберігання. Однак, пріоритетним напрямом діяльності бібліотеки, стратегією її розвитку залишається формування електронної бібліотеки, оперативне забезпечення доступності до якісної інформації і наукових знань. Питання забезпечення вчених необхідними потужними вітчизняними та світовими інформаційними ресурсами, сприяння інтеграції наукових публікацій та збільшення рівня представництва університетської науки у міжнародному інформаційному просторі становить стратегічно важливий напрям діяльності бібліотеки.

Впровадження сучасних освітніх технологій передбачає активне звернення до значного спектра інформаційних ресурсів. Наразі електронний ресурс бібліотеки становить понад 300 тис. записів, у т. ч. ЕК – 280 тис. База даних «Повнотекстові видання» нараховує понад 8 тис. документів.

У бібліотеці започатковано комплекс електронних послуг, спрямованих на забезпечення інформаційних потреб наукових співробітників, аспірантів, викладачів та студентів, впроваджуються нові цифрові послуги із супроводу університетської науки, здійснюється адаптація та інтеграція університетської науки до міжнародного наукового інфопростору, вимірювання впливу та видимості результатів наукових досліджень університету. Робота бібліотеки направлена на формування відкритого інформаційного простору, що надає можливість доступу до інформації на різних типах носіїв та їх комплексне поєднання, сприяє створенню гнучкої інфраструктури інформаційного забезпечення науковців університету, успішному задоволенню їх інформаційних потреб та запитів, розширенню спектра послуг та сервісів бібліотеки.

Велика увага акцентується на напрямках наукової комунікації в електронному середовищі, що базується на феномені «відкритого контенту». Тенденцією просування бібліотеки у цифровому середовищі є створення цифрових колекцій, формування контент-стратегії бібліотеки [6, с.8]. Саме бібліотекам належить значна роль у формуванні електронних масивів наукових знань та організації доступу до них. Діяльність бібліотек стає важливим чинником розвитку суспільства. Вони переробляють, вилучають та надають доступ до цілком реального об'єкта – знань у вигляді інформаційного ресурсу [1, с.29].

Електронна бібліотека продовжується формуватися як традиційним способом (на базі АБІС ІРБІС), так і у формі Інституційного, архіві наукових публікацій, на платформі Dspace, що є одним із шляхів розповсюдження результатів дослідження наукових працівників університету, максимізації їх відкритості та наукового впливу, інтерактивним інструментарієм доступу до повнотекстових електронних здобутків. Всесвітня мережа Інтернет надає можливість науковим працівникам університету зробити результати досліджень доступними у відкритому доступі. З цією метою є розуміння та потреба розміщувати наукові праці у відкритому доступі. За рішенням Вченої ради університету викладачі передають до бібліотеки свої публікації.

Інституційний репозитарій надає вільний доступ до фондів електронних видань бібліотеки. Сформований на сервері бібліотеки репозитарій доступний у мережі Інтернет як за прямим посиланням <http://dspace.vspu.net>, так і через сайт бібліотеки (наразі становить понад 3 тис. документів). Інституційний репозитарій університету формується за інституційно-колекційним принципом. Створено факультетські та кафедральні колекції, колекції академічних текстів здобувачів вищої освіти. Значна увага приділяється якісному формуванню метаданих кожного документа. Пошуковий образ документа формується трьома мовами: українською, російською та англійською. Інформацію та посилання на репозитарій ВДПУ додано до статті Вікіпедії «Українські Інституційні репозитарії».

Активне зростання затребуваності бібліотеки як навігатора та інформаційного посередника у сучасній системі інформаційно-комунікативної діяльності між користувачем та безмежним світом інформації обумовлено багатьма факторами, серед яких можна виділити наступні: розвиток інтеграційних процесів національної освіти у європейське і світове освітнє товариство; запобігання інформаційній ізоляції учених та прискорення їх інтеграції до світової наукової спільноти.

Відкритий доступ до електронних ресурсів – один з пріоритетів сучасної академічної та наукової спільноти України. Бібліотека за підтримки наукової частини долучилася до відзначення Міжнародного Тижня відкритого доступу (23-29 жовтня 2017 р.). У рамках Тижня проведено День відкритих наукових видань, День відкритості і знань, Віکیدень. Також проведено круглий стіл «Відкриваємо доступ, відкриваємо можливості», за участю представників бібліотеки, наукового відділу університету та заступників з наукової роботи інституту та факультетів університету. Під час круглого столу працівники бібліотеки розповіли про відкритий доступ, переваги та актуальність даного сервісу, про академічну доброчесність; вимоги до публікацій науковця, авторське право, підготували виступ-презентацію «Міжнародний Тиждень Відкритого доступу: «Відкритий щоб...». Подано заявки на включення Інституційного репозитарію ВДПУ до Директорії репозитаріїв та архівів відкритого доступу (ROAR, DOAR) та до Українського каталогу метаданих Інституційних репозитаріїв на базі Житомирського державного університету ім. І. Франка.

З жовтня 2017 р. МОН України реалізує проект з підвищення публікаційної активності в міжнародному науковому просторі науковців закладів вищої освіти України. З цією метою проведено відбірковий конкурс та надано річний доступ до відомих наукометричних платформ Web of Science (WoS) та понад 90 закладам вищої освіти України. Зокрема, Вінницький педуніверситет отримав річний доступ до БД **Web of Science**. Посилання на ресурс (доступ за IP) розміщено на головній сторінці сайту бібліотеки університету. Бібліотека виступила координатором даного процесу. Посилання на ресурс (доступ за IP) розміщено на головній сторінці сайту бібліотеки. Бібліотекарі вивчають ресурс та виконують оперативне консультування з різних питань його використання представниками кафедр та окремих науковців, надають консультації з організації розширеного пошуку в WoS, формування аналітичних діаграм та звітів.

Так, за ініціативи бібліотеки науковці університету стали учасниками 3 вебінарів, присвячених можливостям та методиці використання платформи WoS:

- Пошук і аналіз наукової літератури у WoS;
- Підбір та аналіз наукових видань для публікацій власних досліджень;

- ResearcherID та EndNote – генеруємо публікаційні звіти.

Інтернет-простір бібліотеки включає ряд електронних ресурсів різної направленості та групується навколо Інтернет-сайту бібліотеки.

Особлива увага звертається на якість текстового контенту – культуру тексту сайту, як єдності його форми, зручності користування та сприйняття користувачем. Поповнюється корисними ресурсами та активно використовується «Сайт для науковців», розміщено методичну презентацію «Наукометрія. Базова інформація: аналітичний огляд». Наразі даний розділ «Інтернет-навігатора» налічує 161 посилання та 6 банерів швидкого доступу.

Дизайн-макет сайту формується за методикою так званої «гумової верстки», що дає можливість людям з слабким зором збільшувати шрифт на сторінках сайту без порушення його структури. З метою сприяння інклюзивній освіті у планах бібліотеки сформування «аудіополиць» творчості українських та зарубіжних письменників на базі аудіовізуальних видань медіатеки та представлення їх у «Літературній вітальні» сайту бібліотеки, що сприятиме залученню до ресурсів людей з особливими потребами.

Здійснено роботу з адаптивної верстки сайту з метою коректного відображення всіх його сторінок на екранах мобільних пристроїв. Проведено коригування файлу каскадної таблиці стилів сайту, що дало змогу адаптувати формат відображення даних сайту до альбомного розвороту екранів мобільних телефонів, планується адаптувати сайт до книжкового формату екранів мобільних пристроїв.

Щорічний аналіз використання ресурсів сайту, показує, що користувачі принаймні один раз звернулися до кожної з сторінок сайту, при цьому діапазон між найбільшим та найменшим показником лічильника досить значний (від 12 до 84 тис.). Загалом щорічно здійснюється понад 370 звернень до всього Інтернет-контенту бібліотеки, в т.ч. до сайту – понад 270 тис. Головна запорука ефективності сайту та інших Інтернет-ресурсів – якісне інформаційне наповнення, регулярне оновлення, дружній дизайн, зручна система доступу та навігації до всіх наявних ресурсів.

Бібліотека вивчає сучасні інноваційні технології в галузі наукометрії та проводить моніторинг ресурсів всесвітньої мережі Інтернет освітнього та наукового спрямування, намагається бути групою оперативного та якісного консультування з будь-яких питань бібліотечних інновацій, зокрема: інформаційне наповнення профілів в Google-академії; формування та використання аналітичних звітів на базі національного ресурсу «Бібліометрика української науки» та інших ресурсів наукометричного спрямування; пошук інформації про науковців університету в наукометричних базах Scopus, WoS та ін.; методика наповнення кафедральних колекцій Інституційного репозитарію ВДПУ, правила підготовки видань для репозитарію та ін. Інформацію та посилання на репозитарій ВДПУ додано до статті Вікіпедії «Українські Інституційні репозитарії».

З метою створення комфортного середовища для користувачів наукових вебліографічних ресурсів сайту сформовано групу банерів швидкого доступу до важливих ресурсів: Google-академія, Scopus, Бібліометрика української науки, Google-перекладач, Онлайн УДК, Трансліт Укрліт.ORG.

Двічі на рік оновлюється список журналів, що індексуються в Scopus. Бібліотека аналізує даний список та відбирає з нього українські журнали.

Бібліотека просуває та адаптує інноваційні технології у бібліотеці, університеті та глобальному інформаційному просторі, сприяє безперервній освіті в галузі ІТК всіх категорій користувачів. З цією метою використовуються різні засоби збору та опрацювання статистичної інформації. Серед них: електронний щоденник бібліотеки; статистика використання сайту та інших Інтернет-ресурсів бібліотеки (рейтинги Google-analytics, HotLog, hostciti.net); статистика використання Інституційного репозитарію; вибіркова статистика використання Інтернет-каталогу. Систематично Інтернет-ресурси бібліотеки тестуються на коректність відображення контенту в браузерях: Opera, Firefox, Google Chrome, Internet Explorer, Safari та браузерах смартфонів; здійснюється дизайн сторінок, формування програмного коду; поповнюються сторінки блогу.

Стрімкий розвиток освітніх технологій зумовлює необхідність ефективного керування цими ресурсами, наявність оптимальних умов доступу до них, високого рівня інформаційної культури користувачів. Сучасне світове співтовариство прямує до відкритого інформаційного простору, що передбачає відсутність будь-яких перешкод в отриманні інформації. Виходячи з даної парадигми вікно в Інтернет-простір найбільш ефективно розкривається через бібліотеку як координатора інформаційних потоків в сучасних науково-освітніх комунікаціях. Проводиться маркетингова діяльність, зокрема промоція бібліотеки, фондів, сайту та ін. Інтернет-ресурсів, використовуючи для цього різноманітні форми та методи маркетингу.

Світова університетська бібліотечна практика підтверджує, що в останні роки найбільш трендові послуги пов'язані із підтримкою наукових досліджень. Нові сервіси потребують інноваційних змін і надають університетській бібліотеці нових рис, якими є: зміщення вектора уваги бібліотек до пріоритетності надання послуг автору-вченому; активне партнерство бібліотек на всіх стадіях життєвого циклу наукового дослідження: від інформування та надання доступу до документів, розповсюдження, аналіз та оцінки результатів досліджень [4]. Створення та підтримка в активному стані наукових профілів в онлайн мережі – запорука зростання наукової впливовості, а бібліометричний профіль вченого – декларація про його наукову діяльність.

Наукометричні дослідження та бібліометричні технології – важливий пріоритетний напрям діяльності бібліотеки. Саме бібліотека повинна освоїти функції навігації в світових наукометричних системах, взяти на себе методичне забезпечення робіт з представлення в них доробку ВНЗ, підвищення його видимості в системі наукових комунікацій, а також підготовку для ректорату інформаційно-аналітичних матеріалів бібліометричного спрямування [5, с.7]. Систематично ректорату подаються аналітичні матеріали про перелік високо цитованих вчених (з індексом Гірше більше 5), відомості про бібліометричні показники та рейтинги університетів України, м. Вінниці та зокрема педагогічних закладів вищої освіти, здійснюється статистика використання публікацій в Інституційному репозитарії тощо.

Продовжуючи впроваджувати наукометричні методи вимірювання, бібліотекарі проводять заняття з інформаційної культури, організують семінари-тренінги з базових питань інформетрії, зокрема бібліометрії. Бібліотека вивчає сучасні інноваційні технології в галузі наукометрії та проводить моніторинг ресурсів всесвітньої мережі Інтернет освітнього та наукового спрямування, намагається бути групою оперативного та якісного консультування з будь-яких питань бібліотечних інновацій, зокрема: інформаційне наповнення профілів в Google-академії; формування та використання аналітичних звітів на базі національного ресурсу «Бібліометрика української науки» та інших ресурсів наукометричного спрямування; пошук інформації про науковців університету в наукометричних базах Scopus, WoS та ін.; методика наповнення кафедральних колекцій Інституційного репозитарію, правила підготовки видань для репозитарію та ін. Інформацію та посилання на репозитарій ВДПУ додано до статті «Українські Інституційні репозитарії» Вікіпедії, створюються сторінки вчених ВДПУ.

Активно бібліотека долучилася до конкурсу Культурна спадщина та видатні постаті краю, організованого ГО «Вікімедіа Україна» та головним інформаційним партнером – Молодіжною секцією Української бібліотечної асоціації. Мета участі у конкурсі: сприяти поширенню знань про культурну спадщину, наповнення україномовного розділу Вікіпедії матеріалами про відомих людей – науковців Вінницького педуніверситету завдяки використанню он-лайн ресурсів Вікіпедії, сприяти поширенню інформації про ресурси Вікіпедії серед користувачів бібліотеки, навчання бібліотекарів та відвідувачів бібліотек редагуванню Вікіпедії.

Висновок. Формуючи модель сучасної бібліотеки закладу вищої освіти, персонал бібліотеки займає активну позицію у створенні єдиного інтерактивного інформаційного середовища, пропонує ряд нових бібліотечних послуг та продуктів, прагне бути надійним партнером наукового працівника університету, сприяє трансформації

бібліотеки в учасника науково-освітньої роботи, підвищенню значимості бібліотеки та рейтингу навчального закладу.

Питання інтеграції наукових публікацій та збільшення рівня представництва університетської науки у міжнародному інформаційний просторі становить стратегічно важливий напрям діяльності бібліотеки. Вектор діяльності бібліотеки вбачається у напрямі інформаційно-аналітичного моніторингу та бібліометричного аналізу системи документальних комунікацій університету, створення передумов для представлення науковців у міжнародних реферативних базах і пошукових системах, сприяння впровадженню наукових періодичних видань до міжнародних баз даних тощо.

Освітня книгозбірня, виконуючи свою основну місію, перебудовує власну діяльність на максимальний розвиток сервісів із підтримки наукових публікацій, надаючи інформаційну підтримку навчальній, науковій та виховній діяльності, допомогу з інтегрування публікацій у світові БД, інформує про умови публікацій, систему наукометричних показників, сприяє підвищенню вебметричного рейтингу університету, формуванню бренду вченого тощо.

Список використаних джерел

1. Білоус В.С. Електронна бібліотека вищого навчального закладу як середовище швидкого доступу до інформації / В.С. Білоус // Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ: зб. матеріалів Республікан. наук.-практ. Інтернет-конференції. – Вінниця, 2010. – С. 29-39.

2. Білоус В.С. Університетська наука у міжнародному інформаційному просторі / В.С. Білоус, Н.І. Лазаренко, А.М. Коломієць // Витоки педагогічної майстерності : зб. наук. пр. Серія "Педагогічні науки" : матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Макаренкознавчий вимір актуальних питань соціальної адаптації особистості» (м. Полтава, 13-14 березня 2017 р.). – Полтава, 2017. – Т.19. – С. 60-67.

3. Воскобойнікова-Гузєва О. Стратегічний менеджмент інформаційної діяльності: базові засади / О. Воскобойнікова-Гузєва // Вісник Книжкової палати. – 2017. – № 11. – С. 15-19.

4. Колесникова Т. Бібліотека ВНЗ: відповідальність за поширення результатів наукових досліджень / Тетяна Колесникова // Вища школа. – 2014. – № 4 (118). – С. 7–26. – Режим доступу: <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/handle/123456789/2416> (Дата звернення 30.04.2018). – Назва з екрану.

5. Копанєва В. О. Наукометрія у вищому навчальному закладі // Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи Наукова бібліотека ХНУРЕ з 6 по 10 червня 2017 року. – Режим доступу: <http://lib.nure.ua/conf/category>. (Дата звернення: 30.07.2017). – Назва з екрану.

6. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі / Олена Мар'їна // Бібліотечний вісник. – 2016. – № 4. – С. 8-12.

7. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2015 року “Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України”: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 219-р <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80> . (Дата звернення: 10.05.2018). – Назва з екрану

8. Сербін О. Аспекти формування та вдосконалення сучасної бібліотечної освіти / О.Сербін, Т. Ярошенко // Вісник Книжкової палати. – 2016. – № 8. – С. 12-15.

9. Симоненко Т. Наукова декларація – вимога часу / Т. Симоненко // Вісник Книжкової палати. – 2017. – №1. – С. 26-28.